

Kom til kongres i en brydningstid

Markante udfordringer, der kræver nytænkning fra flere fronter. Det kendetegner tiden, hvor Landbrug & Fødevarer Kvæg og SEGES Innovation samler erhvervet til årsmøde og kongres 26.-27. februar.

Efter begejstret at have fortalt om alt det gode, der kendetegner kvægerhvervet lige nu – stor global efterspørgsel på mælk og kød, opbakning fra befolkningen, godt sammenhold og fornuftige muligheder for investeringer – bliver sektordirektør Ida Storm pludselig alvorlig.

"Det er jo ikke *a walk in the park*. Det er det i høj grad ikke for producenterne, og det er det ikke for os, der sidder med det politiske arbejde. Der er store udfordringer i form af klima, miljø og krav til dyrevelfærd. Men vi arbejder seriøst på at finde gode løsninger, og vi tror på fremtiden," lyder det fra kvægbrugets forstедame gennem de seneste fem et halvt år, Ida Storm.

Gøre tingene på ny måde

Både sektordirektør Ida Storm og formand for Landbrug & Fødevarer Kvæg Christian Lund erkender, at kvægbruget er kendetegnet ved en vis uro og omskiftelighed i denne tid – særligt lige nu, hvor alle venter spændt på Svarerudvalgets rapport om den grønne omstilling.

Samtidig forudser de begge, at det politiske arbejde omkring kvægerhvervet bliver anderledes end hidtil. På den gode måde, påpeger Christian Lund.

"Jeg tror, at 2024 bliver et rigtigt spændende år, hvor vi kommer til at arbejde meget mere på tværs med udfordringerne, end vi har været vant til."

Han peger blandt andet på arbejdet i den grønne trepart som positivt.

"I den grønne trepart er der lagt op til, at der bliver tænkt i helheder, når der skal findes løsninger på fx klima, biodiversitet, arbejdspladser og fødevarerproduktion. Og der er da ikke noget, vi landmænd hellere vil," lyder det fra formand Christian Lund.

Der er brug for mælk og kød

Når Ida Storm og Christian Lund træder på scenen for at afgive årsberetning i Herning Kongrescenter 26. februar, bliver det med en markant tro på fremtiden. Med både CO2-afgift og kvælstofreduktioner hængende som markante udfordringer fristes man til at spørge hvorfor:

"Fordi der er brug for os," svarer de begge straks.

"En helt ny undersøgelse viser, at flertallet af danskerne bakker op om, at der stadig skal produceres klimaeffektive fødevarer i Danmark, og at den grønne omstilling ikke må koste arbejdspladser på landet," siger Ida Storm.

Christian Lund supplerer med et smil:

"Og når Hendes Majestæt Dronning Margrethe vælger at servere Dansk Kalv til sit allersidste nytårstæffel, er det et bevis på, at verden er andet end klimakrav og udfordringer."

Hør de to uddybe deres synspunkter og stil spørgsmål til deres pointer ved Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvægs årsmøde i Herning Kongrescenter mandag 26. februar kl. 9.30.

VIL DU VIDE MERE: IDA STORM IMS@LFDK, CHRISTIAN LUND CHRISTIAN@SKATKAER.DK

kvægNYT
NR. 3 16. JAN 2024

Kvægekongres:

Michael svarer på rapporten om landbrugets CO2-afgift

På Kvægekongres 2024 kan du møde professor Michael Svarer fra Institut for Økonomi ved Aarhus Universitet. Han har i år en helt central rolle for dansk landbrug, fordi han er formand for det udvalg, som i en rapport skal komme med bud på den grønne omstilling af landbruget.

Når Kvægekongres 2024 fløjtes i gang, er rapporten sandsynligvis lige landet, og den forventes at blive startskuddet for forårets politiske proces om den grønne omstilling af landbrugsproduktionen.

På scenen debatterer Michael Svarer med Tavs Nyord fra Concito, sektordirektør i Landbrug & Fødevarer Kvæg Ida Storm og Jens Hesselbjerg Christensen, professor på Niels Bohr Institutet.

Temaet er, hvorledes kvægbruget bidrager til en bæredygtig fødevarerproduktion – med udgangspunkt i målet om en fremtid, der både er ansvarlig for klimaet og for producenterne.

Hvis du vil høre Michael Svarer og de andre debattører, så er det mandag den 26. februar kl. 13.00 – i debatten "Fremtidens bæredygtige fødevarer."

**KVÆG
KONGRES
2024**

Kvægkongres:

Fremtidens majsdyrkning: Stort udbytte og lille udvaskning af kvælstof

Godt landmandsskab og fokus på reduceret kvælstofudledning i majsens skal gå hånd i hånd, mener landskonsulent i grovfoder fra SEGES Innovation, Martin Mikkelsen.

Med stigende temperaturer og øgede vandmængder, er majs en afgrøde, som generelt får bedre vilkår for at give gode udbytter.

Men – for der er et men. I 2027 bliver den nye udledningsbaserede kvælstofregulering implementeret. Det betyder formentlig, at man som landmand fremover skal forvalte en såkaldt udvaskningskvote på sin ejendom.

"Det her handler simpelthen om at sikre, at man som kvægbruger har muligheden for at dyrke majs i nuværende omfang fremadrettet. Og det kræver, at mange ændrer adfærd. For ellers ender det med, at man mister muligheden for at dyrke majsens," siger Martin Mikkelsen, landskonsulent i grovfoder hos SEGES Innovation.

Ram rigtigt med protein

For majsens vedkommende er der dog gode muligheder for at ændre på netop dette. Først og fremmest skal man tilføje kvælstof, så man rammer 70 gram protein pr kilo tørstof ved høst.

Det giver den perfekte balance mellem et stort udbytte og en lille kvælstofudvaskning. Tilføjes kvælstof, så proteinindholdet

det bliver større, øges risikoen for udvaskning af kvælstof, fordi majs ikke har en luksus optagelse af kvælstof, som vi kender det fra fx græs. Bliver proteinindholdet mindre, går det ud over udbyttet, forklarer Martin Mikkelsen.

For at begrænse risikoen for kvælstofudvaskning om efteråret skal der etableres en effektiv efterafgrøde i majsens. Det kan gøres ved at så en blanding af diploid og tetraploid alm. rajgræs, når majsens har 4-5 blade.

"Det betyder, at vi skal så efterafgrøden tidligere, end vi plejer at gøre. Det kræver, at man laver en samlet strategi for ukrudtsbekæmpelsen og såning af efterafgrøde. Har man fx hanespore i sine marker, undlader man at blande cikorie i blandingen, så man kan foretage en bekæmpelse af hanespore, efter at der er sået efterafgrøden", forklarer Martin Mikkelsen.

**Hør mere på kvægkongressen
i indlæg nr. 42 kl. 09.00
tirsdag den 27. februar.**

Hør mere i KvægLyT

Kvægkongres:

Du kan godt komme i gang med få køer og uden at stifte gæld

Mark Hausted har etablerede sig med en mindre besætning, for at have mere tid til familien, mens børnene er små. Det begyndte med 55 jerseykøer i et ældre anlæg for fire år siden.

"Jeg havde en kollega, som havde 25 køer som sideerhverv. Det inspirerede mig."

Sådan fortæller 34-årige Mark Hausted, som er mælkeproducent ved Ribe og uddannet virksomhedsleder fra Kjærgaard Landbrugsskole. I 2020 arbejdede han som driftsleder på en større kvægbedrift.

"Jeg ville egentlig gerne i gang selv, men ikke for enhver pris. For vi stod med to små børn og havde nummer tre på vej, og jeg ville også prioritere familien – særligt i de år, hvor børnene er små," fortæller Mark Hausted.

I sommeren 2020 opstod en mulighed for at leje sig ind på en bedrift med plads til 55 køer, og så sprang familien Hausted til.

"Vi havde regnet på, at det godt kunne gå for os, selv om jeg stoppede som driftsleder. Så vi havde kun de 55 køer at passe, og det gik – faktisk lidt bedre end forventet – på grund af de gunstige mælkepriser, og vi fik også ret hurtigt indrettet, så vi kunne få fem køer mere, da der var 60 sengepladser."

Staldanlægget en udfordring

At etablere sig med en mindre besætning har skabt det frirum, som familien ønskede sig. Familien har tid til at være meget sammen, og det prioriterer de højt.

"Selvfølgelig kommer der også uforudsete udfordringer, som tager tid, når man starter en mindre besætning. Og jeg begik den fejl at undervurdere, hvor slidt det eksisterende produktionsapparat egentlig var," fortæller Mark.

Men langsomt er faciliteterne blevet optimeret, og besætningen er også udvidet.

"Vi fik i 2022 mulighed for at leje endnu en gård i området, hvor der var et stuehus, hvor vi bor nu. Her er vi nu oppe på 210 køer, men vi har beholdt vores oprindelige lejemål, og vi vil så have nogle fedekalve der."

For at ramme de 70 g råprotein pr. kg tørstof i majsen er der flere ting, man kan gøre:

I de enkelte marker kan man gøre følgende:

- Ingen gylle til majs efter kløvergræs med over 10 pct. kløver
- Placere gyllen og tilføre 30 kg N mindre pr. ha
- Beregne N-behov i MarkOnline, som også indregner eftervirkningen på grundlag af markens forhistorie
- Tilføre gylle på grundlag af gylleanalyser
- Anvende en gylleteknik og udbringe gyllen på et tidspunkt som giver en god markeffekt.

I mange marker kan proteinindholdet variere meget indenfor den enkelte mark. Her kan man omfordele en del af kvælstoffet i gylle og handelsgødning for at komme tættere på de 70 g råprotein i alle områder i en mark. Det kan gøres på grundlag af biomassekort fra tidligere år, hvor der har været majs i marken.

For at få en god markeffekt af kvælstoffet i gylle – og en mindre udvaskning – håndteres gyllen sådan:

- Gyllen udbringes så tæt på såning som muligt – tidligst 1. april
- Gyllen med en N-hæmmer placeres på alle jordtyper i de marker, som egner sig til det – og der spares 30 N pr. ha
  - I marker, som ikke egner sig til placering af gylle, nedfældes gyllen traditionelt, og der tilsættes en N-hæmmer på grovsandet jord
  - Hvis man har behov for at få en del af gyllen ud i vækstperioden, skal gyllen nedfældes eller nedmuldes mellem rækkerne.

Lovkrav om smertelindring ved afhorning af kalve

En ny politisk aftale om dyrevelfærd betyder, at brancheaftalen om smertelindring ved afhorning af kalve i fremtiden bliver et lovkrav.

Siden 2018 har kravet om smertelindring ved afhorning af kalve været en del af en brancheaftale mellem Den Danske Dyr lægeforening og Landbrug & Fødevarer, Kvæg. Med den nye politiske aftale om dyrevelfærd vil brancheaftalen i fremtiden blive erstattet af et lovkrav om længerevarende smertelindring ved afhorning af kalve. Ændringen er et led i aftalen "Sammen om Dyrene", som et politisk flertal netop er blevet enige om.

Det står endnu ikke klart, hvornår kravet træder i kraft, og indtil det sker, vil brancheaftalen fortsat være gældende.

Stephanie Lose kommer til Kvæggkongressen

**KVÆG
KONGRES
2024**

Når Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvægs årsmøde løber af stablen i forbindelse med kvæggkongressen mandag den 26. februar, er det med deltagelse af økonomiminister og næstformand i Venstre Stephanie Lose.

Som økonomiminister spiller Stephanie Lose en afgørende rolle i de igangværende grønne trepartsforhandlinger og hele samfundets grønne omstilling.

Stephanie Lose holder en ministertale efter formand Christian Lund og sektordirektør Ida Storm har aflagt deres årsberetning.

Webinar: Sådan får du succes med ESG i landbruget

Bliv klogere på, hvordan får du succes med dit ESG-arbejde, og hvilke ESG-krav du vil møde i fremtiden.

I dette webinar fortæller tre banker, hvilke krav de stiller til din ESG-rapportering, DLG og HKScan sætter ord på, hvordan de som aftagere af landbrugets produkter ser muligheder i ESG.

Hør om SEGES Innovations overordnede indsats på ESG-området og det digitale værktøj ESGreenTool. Og få en landmands fortælling om, hvordan han arbejder med ESG, og hvor han ser potentialerne.

I webinar møder du:

- Morten Riget, Nordea
- Anette Schelderup, Nykredit
- Pernille Stenstrup Christiansen, Danske Bank
- Jakob Lave, DLG
- Brian Møller Lauridsen, HKScan Danmark
- Henrik Rieks-Pedersen, Vejgaarden
- Ivar Ravn, SEGES Innovation

Tidspunkt:
29. februar kl. 10.30-12.30

Tilmeld dig her:

**KVÆG
KONGRES
2024**

På Kvæggkongres 2024 kan du høre Mark Hausted fortælle mere om etablering med en mindre besætning. Det er i indlæg 38, kl. 09.00 tirsdag den 27. februar.

Famillien Hausted har lige så stille udvidet bedriften, men prioriterer stadig familien højt.
Foto: Privat

Kvægkongres:

Omlægning af kostald til anden produktion

Overvej produktion af premium-kvier, malkekvier eller slagtekalve i de stalde, som ikke længere kan bruges til at opstalde malkende køer, når overgangsordningerne for de sidste lovkrav til eksisterende kostalde udløber i 2034.

Når naboejendommen bliver sat til salg, er det en overvejelse værd at se nærmere på den. For – ville det ikke være fantastisk, hvis man kunne overtage den og drive den videre?

Impulsen er god, for det kan vise sig at være en rigtig god forretning. Der er dog nogle ting, man skal overveje, før man køber. Der er mange kostalde, der fremadrettet ikke kommer til at leve op til de eksisterende lovkrav for at kunne opstalde malkekøer i 2034, når overgangsordningerne udløber.

Men derfor behøver man ikke droppe overvejelserne.

"Kig på hvilken stand ejendommen er i. Det skal give mening at bruge tid og ressourcer på at ændre inventaret, og det skal gerne kunne forrentes. Når det er sagt, så er der mange gode stalde derude, der ellers bare vil komme til at stå tomme og uudnyttede hen, så der er helt klart muligheder," vurderer Anja Juul Freudendal, chefkonsulent hos SEGES Innovation.

Regn grundigt på mulighederne

Hvis ejendommen er sund og skaber rammerne for at bruge den til en anden produktion, så er det vigtigt, at man får regnet på, hvad der kan være af muligheder, før man kaster sig ud i at købe ejendommen.

"Stalden skal indrettes, så den passer til den produktion, man gerne vil have. Og der kan det være relevant at overveje at indrette den til slagtekalve, premium-kvier eller malkekvier," forklarer slagtekalverådgiver Terese Jarltoft fra SAGRO.

Og netop beregne, hvad der er muligt at tjene på at ombygge og drive en stald med et andet formål, har Terese Jarltoft gjort.

"Der er helt klart mulighed for at lave en god tilføjelse til sin bedrift. Hvis man bruger sin sunde fornuft og gør sit forarbejde ordentligt, så kan det ende med at blive en ganske fornuftig investering," siger Terese Jarltoft.

Hør mere på årets kvægkongres i oplæg nr. 44 "Omlægning af kostalden til anden produktion" tirsdag den 27. februar kl. 10.15-11.00.

Satellitbestemmelse af kløverandelen i græsmarker

SEGES Innovation har udviklet en satellitbaseret model til bestemmelse af kløverandelen i græsmarker i efteråret 2023. Modellen kan anvendes som grundlag for omfordeling af kvælstof i 2024 mellem marker og evt. forfrugtsvirkning ved omlægning.

Kløverandelen i græsmarker varierer både inden for samme mark og mellem marker og har stor betydning for afgrødens kvælstofbehov, da kløveren er kvælstoffikserende. Vurdering af kløverandelen er både vanskelig og tidskrævende, og derfor bliver en del marker ikke gødet optimalt i forhold til markens kløverandel og dermed kvælstofbehov.

Derfor har SEGES Innovation udviklet en satellitbaseret model til at bestemme kløverandelen i græsmarker. Modellen er baseret på data for september 2023, da tidligere forsøg har vist god overensstemmelse mellem kløverandelen i efteråret og det følgende forår, og det ikke er muligt at bestemme kløverandelen forud for den primære gødsning i foråret.

Usikkerhed på 8 procentpoint

Modellen har en betydelig usikkerhed på ca. 8 pro-

centpoint. Den er udelukkende baseret på marker med kløvergræs i om drift, og der vises derfor ikke værdier for marker med anden afgrødekode.

Du kan selv se dine marker på landmand.dk. Markerne er kategoriseret og farvet som hhv. lav (0-10 %), normal (10-30 %) eller høj (over 30 %) kløverandel som grundlag for omfordeling af kvælstof. Ved klik på de enkelte marker kan du både se markens areal og den præcise kløverandel.

Er kløverandelen forkert, er det muligt at vælge den korrekte kategori, som efterfølgende bruges til at gøre modellen mere præcis. Under kortet er det muligt at se en liste over kløverandelen for alle bedriftens marker med afgrødekode 260.

